

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Rafał Malarski (sprawozdawca)

SSN Roman Sądej

w sprawie **A. O.**

dot. odszkodowania i zadośćuczynienia

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 11 września 2012 r.,

wniosku pełnomocnika osoby represjonowanej o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego

z dnia 23 lutego 2011 r.,

zmieniając postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 16 grudnia 2010 r.,

1) wznowia postępowanie i uchyla zaskarżone postanowienie oraz zmienione nim postanowienie sądu pierwszej instancji i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania;

2) zarządza zwrot opłaty od wniosku uiszczonej przez wnioskodawcę.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy, postanowieniem z 16 grudnia 2010 r., umorzył postępowanie w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za szkody i krzywdy wynikłe z internowania A. O. w okresie od 12 maja do 8 lipca 1982 r. Sąd Apelacyjny, po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2011 r. zażalenia osoby represjonowanej, co do zasady utrzymał pierwszoinstancyjne orzeczenie, zmieniając jedynie podstawę prawną rozstrzygnięcia. Sądy obu instancji motywowały swoje rozstrzygnięcia z jednej strony tym, że wnioskodawca, na mocy wcześniejszego wyroku Sądu

Okręgowego z 25 października 2010 r., uzyskał kwotę 25000 zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie od 7 stycznia do 12 maja 1982 r., a z drugiej treścią art. 8 ust. 1a oraz ust. 1 d ustawy rehabilitacyjnej, ograniczającą odpowiedzialność Skarbu Państwa tylko do jednego z tytułów określonych w tym przepisie oraz do maksymalnej kwoty 25000 zł.

Trybunał Konstytucyjny, wyrokiem z 1 marca 2011 r. (sygn. akt P 21/09), orzekł o niezgodności z Konstytucją RP art. 8 ust. 1a oraz ust. 1 d ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr. 34, poz. 149 ze zm.).

Pełnomocnik wnioskodawcy złożył do Sądu Najwyższego wniosek o wznowienie postępowania na podstawie art. 540 § 2 k.p.k. i w konsekwencji o uchylenie postanowień sądów obu instancji i przekazanie sprawy sądowi *a quo* do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Generalnej poparł stanowisko autora wniosku o wznowienie postępowania, poszerzając i pogłębiając w sposób wyjątkowo wszechstronny argumentację przemawiającą za uwzględnieniem nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania okazał się zasadny w stopniu oczywistym.

Zgodnie z art. 540 § 2 k.p.k., „postępowanie wznawia się na korzyść strony, jeżeli Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją (...) przepisu prawnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie”.

Niesporne jest, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 1 marca 2011 r., sygn. akt P 21/09, orzekł o niezgodności z Konstytucją art. 8 ust. 1 a i art. 8 ust. 1d ustawy lutowej, że orzeczenie to opublikowano w dniu 10 marca 2011 r. (Dz. U. Nr 53, poz. 277) i że z tą datą obydwa wymienione przepisy utraciły moc obowiązującą.

Skoro zatem nie ulega wątpliwości, że zaskarżone postanowienie i zmienione nim postanowienie sądu *a quo* oparte zostały na regulacjach zawartych w art. 8 ust. 1 a i ust. 1d ustawy rehabilitacyjnej, o czym świadczą dobitnie motywacyjne części tych orzeczeń stwierdzające, że brak było możliwości

przyznania odszkodowania i zadośćuczynienia z więcej niż jednego tytułu prawnego i ponad kwotę 25000 zł, to Sądowi Najwyższemu nie pozostawało nic innego – akceptując w całej rozciągłości wywody przedstawione w piśmie prokuratora Prokuratury Generalnej – jak wznowić postępowanie i wydać rozstrzygnięcie o charakterze kasatoryjnym (art. 547 § 2 k.p.k.).

O zwrocie opłaty w kwocie 150 zł orzeczono po myśli art. 15 ust. 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 ze zm.).